Orucun hükmü ve hikmeti nedir?

﴿ ما حكم الصيام وحكمته؟ ﴾

[Türkçe — Turkish — تركي]

Abdurrahman b. Nâsır es-Sa'dî

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2010 - 1431

islamhouse.com

﴿ ما حكم الصيام وحكمته؟ ﴾

« باللغة التركية »

عبد الرحمن بن ناصر السعدي

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2010 - 1431

islamhouse.com

بسم الله الرحمن الرحيم

- **Soru:**

Orucun hükmü ve hikmeti nedir?

- **Cevap:**

Orucun hikmetine gelince, Allah Teâlâ bu konuda kapsamlı bir anlamı zikretmiş ve şöyle buyurmuştur:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾ ﴾ [سورة البقرة الآية: ١٨٣]

"Ey îmân edenler! Oruç, sizden önceki ümmetlere farz kılındığı gibi, size de farz kılındı. Umulur ki (itaatte bulunmak ve yalnızca O'na ibâdet etmek sûretiyle sizinle günahlar arasına önlem kılarak Rabbinizden) **korkarsınız."**[1]

Bu âyet, orucun hikmeti konusunda insanların söyledikleri her şeyi içine alır.

Çünkü takvâ, Allah Teâlâ'nın sevdiği ve râzı olduğu sevilen şeyleri yapmak ve kötülükleri terk etmek cinsinden her şeyi kapsayan bir isimdir.

- Oruç, kulun dîninde, dünyasında ve âhiretindeki saadetinin gâyesi olan bu gâyeye ulaşmak için en büyük yoldur. Oruçlu kimse, Allah'ın sevgisini nefsinin arzusuna tercih ederek nefsinin çektiği şeyleri terk etmek sûretiyle Allah'a yaklaşır. Bu sebeple sahih bir hadiste Allah Teâlâ ameller arasında sadece orucu kendisine ayırmıştır.
- Oruç takvânın temellerindendir. Çünkü oruç olmadan müslümanlık tamam olmaz.
- Oruçla îmân artar, sabır elde edilir, göklerin Rabbine yaklaştırıcı meşakkat ve zorlukların alıştırması yapılır.
- Oruç; namaz, Kur'an okumak, zikir ve sadaka gibi takvâyı gerçekleştirici güzel amellerin çokça yapılmasının sebebidir.
- Oruç; takvânın direği olan, haram fiiller ve haram sözler gibi haram kılınmış şeylerden nefsi alıkoyar.

Sahih bir hadiste Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ وَالْجَهْلَ، فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ.)) [رواه البخاري]

[1] Bakara Sûresi: 183

"Kim yalan söylemeyi, yalanla iş görmeyi ve cehâleti terk etmezse, Allah'ın, onun yemesini ve içmesini bırakmasına (oruç tutmasına) **ihtiyacı yoktur."**[1]

Kul, haram olan şeyleri kesin olarak terk etmekle Allah'a yaklaşır.

Bu haram olan şeyler:

- Yalan sözdür: Haram kılınmış her söz, yalan sözdür.

- Yalanla amel etmektir:Haram kılınmış şeyleri yapmak,yalanla amel etmek demektir.

- Oruca engel olan haramları terk etmekle de kul Allah'a yaklaşır ki bunlar, orucu bozan şeylerdir.

Oruçta pek çok yararlar, her zamanda dînin gerekli gördüğü hayırları ve sevapları elde etme özelliği olunca, Allah Teâlâ bunu bizden önceki ümmetlere farz kıldığı gibi bize de farz kıldığını haber vermiştir. Yararları elde etmek için Allah Teâlâ'nın koyduğu bütün hükümlerde O'nun kanunu budur.

- Orucun hükümlerine gelince,onda da sebeplerin durumuna göre bütün teklifi hükümler geçerlidir. Buna göre:

- Farz ve vâcip olan oruç:

- Ramazan ayı orucu, mükellef ve gücü yeten her müslümana farzdır.

- Adak ve keffaret orucu da böyledir.

- Haram olan oruç:

- Bayram günleri ile teşrik günleri orucudur. Ancak temettu' veya kıran haccı yapıp da kurban kesmeye gücü yetmeyen ve kurban bayramının birinci gününden önce 3 gün oruç tutmayan kimsenin bu günlerde oruç tutması haram değildir.

- Hayızlı ve nifaslı kadının oruç tutması da haramdır.

- Ölmesinden korkulan hastanın oruç tutması haramdır.

- Aynı şekilde masum bir kimseyi ölümden kurtarması için kendisine ihtiyaç duyulan kimsenin orucunu bozması gerekir.

- Sünnet olan oruç:

Belirli vakitlerle sınırlı olan oruç ile herhangi bir vakitle sınırlı olmayan nâfile oruçlar.

- Mekruh olan oruç:

Kendisine zor ve meşakkatli olan hastanın orucudur.

- Câiz olan oruç:

---

1 Buhârî; "Oruç kitabı", "Yalan söylemeyi ve yalanla iş görmeyi terk etmeyenin orucu hakkındaki bab", hadis no: 1903.

Yolcunun orucudur. Yolcunun, özellikle yola çıkmadan önce oruca başlamış ise o gün yolda oruca devam etmesi de bozması da câizdir.[1]

[1] Abdurrahman b. Nâsır es-Sa'dî; "el-İrşâd ilâ Ma'rifeti'l-Ahkâm", s: 82-84